

# Seadus ja Kohus.

## Õigusteadline ajakiri.

Tegelik toimetaja M. Pung.

Kirjade adress: С.-Петербургъ, Мѣщанская ул. № 4, кв. 7.

№ 5—6.

Mai ja Juuni 1911 a.

№ 5—6.

## Metsafaitse Seadus.

(Wene Riigi Seaduste Kogu VIII. wiik, V. raamat.)

### Sisfjuhatus.

§ 793. Seaduse alla käiwad kõik metsjad, mis kroonu, udeli-walitsuse (walitsaja suguwõja), kõiksugu asutuste, kogukondade ja eraisikute päralt on.

Märkus 1. Selle Seaduse määrused, peale nende, mis kaitsetud metsjade kohta käiwad, ei maksa esialgselt: 1) metsjade kohta, mis omastamise-kirjade (владѣнные записи) ja piiritamise tunnistuste (уставные грамоты) ja muude dokumentide põhjal talupoegadele majapidamiseks tarwilise pinna laiendamiseks on antud; 2) metsjade kohta, mis kroonu mitmesugustele asutustele ja kogukondadele kas omanduseks wõi tarwitada on annud: Arhangeli, Wologda, Wjatka, Nowgorodi, Olonetfi (An-nuse) ja Permi kubermangudes, nii ka, mis Wolga pahemal kaldal Kostroma, Nišne-Nowgorodi ja Kasani kubermangude osades kaswawad; wiimaks, ka Kaukasia, peale Stavropoli kubermangu, metsjade kohta, kuid selle eralduse alla ei käi seal talupoegadele antud metsjad; 3) eraomariikkude metsjade kohta: Arhangeli, Baku, Wladimiri, peale Aleksandrowi, Pokrowi,

Kowrowi, Susdali, Schuja, Jurjewi ja Wladimiri maakondade, Wologda, Wjatka, Jelisawetpoli, Kasani, peale Tschuji maakonna, Koftrama, Kuramaa, Kutaisi, Nišne-Nowgorodi, peale Sergatschi ja Knjaginini maakondade, Nowgorodi, Monetsi (Munuse), Permi, Pihkwa, Simbirski, St. Peterburi, Tifliži, Ufa, Griwani ja Jaroslawi kubermangudes, ja Dagestani, Karši, Tereki, Kubani ja Urali oblastites, ning Mustamere ja Sakatafski piirkondades (okrugides) ja 4) metsade kohta, mis eelseiswas punktis nimetatud kohtades kroonu ja udelide walitjeda on.

Märkus 2. Nende metsade seas, mis eelseiswas tähenduses (§ 793, täh. 1.) nimetatud, eraldatakse metsad, mis jõgede ja nende harude allikaid ja jookswalgu kaitsewad, kui nad niisugusteks käesolewa Seaduse §§ 822., 823., 829. ja 830. põhjal on tunnistatud. Niisugused kaitsetud metsad käiwad üle Europa-Wenemaa ilma erandita selle Seaduse (W. R. S. K. VIII. wihk, V. raamat) alla.

Märkus 3. (1895 a. antud täiendus). Metsakaitse Seadus laotatakse täielikult ka üle Kuramaa, Pihkwa, Simbirski ja Wladimiri kubermangu.

§ 794. Metsakaitse (§ 793.) abinõund on: 1) metsasi häwitamise ja laastamise eest kaitsewad ja 2) korralikku metsaasjanduse ja metsakasvatamise laiendamist edendawad.

§ 795. Üleüldisest metsade kognst (§ 793.) eraldatakse need metsad, mille kaitsemist riigi ja seltskondlised kasud hädasti nõuawad, ja seatakse nad iseäralise kaitse alla. Neid metsasi nimetatakse kaitsetud (защитные леса) metsadeks.

§ 796. Kaitsetud metsadeks arwatakse (§ 797.) metsad ja wõrsad: 1) mis tuiskliiwa katawad ja tema edasiliikumist mere rannal, laewu ja parwesi kandwate jõgede, kanalide ja ehitatud weekogude kallastel takistawad; 2) mis tuiskliiwa eest linnasi, külasi, raud-, kiwi- ja postiteesi, haritud maad ja teisi majapidamise harusid kaitsewad, wõi millede häwitamise tagajärjel tuiskliiwad wõiwad tekkida; 3) mis laewafõidule kõlbuwate jõgede, kanalide ja weeallikate kaldaid allalangemise, ärauhumise ja jääpurustuste eest kaitsewad ja, 4) mis mägedel, mäekülgedel ja järskustikkudel kaswawad, kui need metsad ja wõrsad mulla ja kaljude allalangemist takistawad.

## I. Metsaji hâwitamise ja laastamise eest kaitsewad abinõud.

§ 797. Abinõud, mis kaitsetud metsade (§ 796.) hoidmiseks antud, wõetakse mõne metsa kohta ainult siis tarwitusele, kui see mets kaitsetud metsaks on tunnistatud (§§ 821. punkt 1; 822—828. ja 830).

Märkus. Kaitsetud metsaks wõib kas terwet metsakogu (дача) wõi ainult ühte osa temast tunnistada, nimelt siis, kui terve metsakogu neid eelrõudeid ei täida, mis § 796 sjaaldab.

§ 798. Pärast seda, kui metsakogu wõi üks tema osa kaitsetud metsaks on tunnistatud, ei ole enam lubatud metsaalust maad mõneks muuks maamajanduse haruks muuta, ja kui selle metsa majapidamise kawa, mis § 831 eeskirjade järel walmistatud, kinnitatud ei ole, ei lubata ka neis piirides, kus mets kaitsetuks on tunnistatud, puid rainda; langenud ja kuiwanud puid wõib ilma takistamata ära koristada.

§ 799. Metsa majapidamise kawade järel wõib kaitsetud metsades, selle peale waatamata, kelle omanduseks nad on, kas terwes metsakogus wõi mõnes tema osas keeldud olla 1) kasvawa metsa laastamine, mis aga takistuseks ei ole pikkamööda raiumiseks, kui selle juures eelrõuet täidetakse, et maharaintud metsa asemele loomulikul teel uus kaswatatakse; 2) kändude ja juurte kangutamine, kui metsaalune pind niisugune on, et selle tagajärjeks tuiskliwa tekkinine, pinna äranõhtumine wõi allalangemine wõib olla wõi kui kändud ja juured selleks tarwilikud on, et raiesmikule loomulikul teel uut metsa kaswatada, ja 3) karja laskmine, metsaaluse (подстилка) korjamine ja muud kõrwalised metsa tarwitamise harud, kui nende tagajärjeks wõib metsa hâwinemine wõi noore metsa kaswutakistamine olla.

Märkus. Kaitsetud metsade tarwitamise kitsendused, mis nende omanikkude kohta maksawad, ei takista Poolamaal talupoegast neid serwitudi-õigusi, mis neile maakorralduse puhul antud, täiel mõedul ka kaitsetud metsades tarwitamast.

Märkus 2. Astrahani kasakawäe walitus peab kaitsetud metsade majapidamise korraldamises oma tegewusega riigimaade ministeriumi poolt antawa juhatuskirja järel käima, oma käskusi wäe ja kasakakülade (stanitja) metsade kaitsetuteks tunnistamise asjus wõimalikult Astrahani ja Saratowi metsa-

kaitse komiteede otjustele lähendades, mis viimased üleraja olewate metsade kohta teinud.

§ 800. Kaitsetud metsade (§§ 796 ja 797) omanikkugi ei wõi kohustada, peale kroonu ja udelide walitsuse, mingisuguseid metsa majapidamise abinõusi tarwitusele wõtta, mis kulugi nõuab, kui nad ije selleks oma nõusolemist ei awalda.

Märkus. Ühistes (общие), jtsjesõidu (възвзшие) ja waielusalustes (спорные) kaitsetud metsades, mis kroonu käes on, täidetakse eelpool (§ 800) nimetatud metsa majapidamise abinõusi, kui nad metsa majapidamise kawa (plaani) järel tarwilisteks on tunnistatud, kroonu kulul. Doni kasakawäe maakonnas täidetakse neid abinõusi wäe kulul.

§ 801. Kui jeltskondliste ajutuste ja eraomanikkude päralt olewad kaitsetud metsad hädapärast niisuguste abinõude tarwitusele wõtmiist nõuawad, mis rahakuluga ühendatud on, omanikud aga nõus ei ole neid kulugi enese peale wõtma, siis on riigiwaranduste ministriumil õigus neid metsasi niisuguse hinna eest, mis walitsuse käsitusel kroonule wõderandatawate eraomanduste hindamiseks antud seaduste järel on määratud, kroonule omandada. Niisuguste metsade omanikkudel jääb õigus, kümme aasta jooksul, nende metsade kroonule omandamiseist arwates, metsasi tagasi osta, kui nad summa ära maksawad, millest kroonu poolt maksetud hinda ja metsas ettewõetud paranduste kulude ja mõlema wiimase summa pealt kogu selle aja eest arwatawa 6% täielikuks katmiseks jatkuks.

Märkus. Metsades, mis endistele riigi-talupoegade kogukondadele omastamise-kirjade järel on antud, nii ka Doni kasaka-külade metsades, kui ilma majandusliste abinõude tarwitusele wõtmiiseta wõimalik ei ole neid metsasi kaitseada, ja kui kogukonnad wõi kasaka-külad nõus ei ole neid kulugi kandma, siis wahetatakse niisugused metsakogud (лѣсныя дачи) kas terwelt wõi osalt kroonu- ja kasakawäe metsa wastu, wõi eelnimetatud majandusliste abinõude kulud katetakse metsawalitsuse erikasjast, kui aga see pundub, siis riigirentei arwel wõi kasakawäe kapitalist.

§ 802. Kaitsetud metsade majapidamise kawade (plaanide) walmistamise kulud, ainult udelide ja kasakawäe metsad eraldatud, kannab riigirentei. Udelide ja kasakawäe metsade sellekohased kulud katab

kas udelide walitsjus oma erikasjast, wõi kasakawäe walitsjus oma kapitalidest, selle järel, kelle omanduseks niisugused metsad on.

§ 803. Metsades, mis mitte ei ole kaitsetawateks tunnistatud (§§ 795—797) on metsaalust pinda teisteks majapidamise-harudeks tarwitada ainult järgmistel kordadel lubatud: 1) kui seda majapidamise (имѣніе) kasulikumaks korraldamiseks tarwis on; 2) kui metsaalust pinda wiina- ja wiljapuuadadeks tahetakse muuta wõi ajutiselt põllupidamiseks tahetakse tarwitada, kuid selle eelnõudega, et laastatud metsa ajemele nüs istutakse wõi külitakse; 3) kui seda tarwis on metsakogude piiride diendamiseks, teede läbijamiseks ja metsas kõiksugu hoonete ehitamiseks; 4) kui omandust piiritakse; 5) kui omandust jaotatakse, 6) kiilmaade kaotamiseks; 7) kui enne mõni teine niisama suur pind, kui metsa alt puhastaw, metsa täis on istutatud ja see noor mets juba kolmeaastane ning täiesti kaswujõuline on, ja 8) kui istutatud mets, mis mitte laastatud metsa ajemele ei ole kaswatatud, enne 20-aastaseks saamist maha raintakse.

§ 804. Tahab metsaomanik § 803. põhjal metsaalust pinda puhastada, siis on ta kohustatud sellest metsakaitse-komiteele teatama ja põhjust seletama, miks ta seda teha tahab. Kui kuue kuu jooksul, eeltähendatud teate saatmise päewast arwates, metsakaitse-komitee poolt teatatud metsa raiumiseks keeldu ei tule, siis on see lubatud, ja omanik wõib metsa laastama hakata.

§ 805. Neis metsades, mis § 803. nimetatud, on häwitaw laastamine keelatud, mille tagajärjel kaswawate puude arw kahaneb, loomulik metsa uuemine wõimataks jääb ja raiesmikud tühjadeks lagendikkudeks muutuvad. Raiesmikule ja noorte metsa, mis weel 15. aastane ei ole, on karja laskimine keelatud.

Märkus. Vääne kubermangudes (Kiiewi, Podolia, Wolõnia, Witebski, Kowno, Grodno ja Minski, ka Dünaburi, Drisfa, Lütšini ja Rjeshtsa maakondades Witebski kubermangus) on kohalikkudel metsakaitse-komiteedel digus serwitudi omanikkudele luba anda istutatud metsadesse, mis weel 15. aastased ei ole, karja lasta, kui wastasel korral (§ 805) nende serwitudi diguse tarwitamine ajutiselt wõimatuks muutuks, kuid selle kitsendusega, et niisugustes istutatud metsades, enne sinna karja laskmist, keeluojad (заказники) oleksiwad eraldatud, nimelt, okaspuu metsades  $\frac{1}{4}$  ja lehtpuu metsades  $\frac{1}{3}$  kõigeft pinnast, mis karjalaskmise serwitudiga koormatud on. Neil kordadel

kui iseäralistel kohalikkudel majanduslistel eelnõuetel istutatud metsa kaitseks soovitaw on suuremaid, kui eelpool tähendatu'd keelnoosajä eraldada, siis otsustab jeda, kohaliku metsakaitse komitee ettepanekul, riigiwaranduste minister, sifemistesajade ministriga kokkuleppides; eelpool tähendatud keelnoosjade teatawaks ajaks eraldamist, serwitudi-omanikkude palwel wõi serwitudiga koormatud metsa omaniku teatel wõi kohalikkude metsakaitsekomiteede ettepanekul, wõi tähtaegade kättejäudmisel, nende asemel teiste metsoosjade eraldamist toimetawad maakondade talurahwa-komisjoni alalised liikmed wõi rahusobitajad (мировые посредники), kuna jeda toimetust kubermangu talurahwa-komisjonid, enne metsakaitse-komiteedega kokkuleppides, kinnitawad; niisuguste otsuste peale wõib harilikus korras edasi kaebada.

§ 806. Metsa laastamiseks, kui see mets kaitsetud metsaks ei ole tunnistatud, ei wõi niisugust metsarainumist pidada, mis seaduslikus korras (§ 832) kinnitatud metsa majapidamise-kawa ei riku. Mitte-kaitsetud metsade omanikkudel on luba nende tarwis majapidamise-kawajä, riigiwaranduste ministeriumi poolt antud eeskirjade kohaselt, walmistada ja neid metsakaitse-komiteele kinnitamiseks anda. On niisugune kawa kinnitatud, siis ei tunne niisuguse metsa omanik raiumise korras ja piirides muid kitsendusi, kui need, mis kinnitatud kawas tähendatud on. Kui aasta jooksul, pärast kawa metsakaitse-komitee kätte saatmist, tema kinnitamisest ega ka kinnitamata jätmisest teadet ei tule, siis on metsoomanikul õigus teda täitma hakata.

§ 807. Kui metsade omanikud, nende walitsejad wõi metsapidamise juhatajad §§ 798., 803. ja 805. tähendatud eeskirjajä wõi seaduslikus korras (§ 832) kinnitatud metsa majapidamise-kawa rikuvad, siis on nad kohustatud, kui metso loomulik wõrsumine wõimatu leitakse olema, ära laastatud metso asemele metsakaitse-komitee poolt määratud aja jooksul kunstlikult metso istutama wõi külwama. Kui metsoomanik määratud tähtajaks jeda käsku ei täida, wõi kui ta jeda küllalt korralikult ei tee, siis istutakse uus metso metsoomaniku kulul metsakaitse-komitee poolt kinnitatud eelarwe järel wiimase ametnikkude toimetusel.

§ 808. Kõik metsoomanikkude kohused, peale nende, mis § 807. tähendatud, maksawad ka wõderaste metsade majapidamise juhatajate ja walitsejate kohta.

## II. Korralikku metsaasjandust ja metsakasvatamise laiendamist edendavad abinõud.

§ 809. Peale harilikkude abinõude, mis metsakasvatamist edendama peavad, pandakse sel otstarbel ja ka metsade hoidmiseks järgmised abinõud maksma (§§ 810.—814).

§ 810. Kõik kaitsetuteks tunnistatud metsad wabastatakse kõigi riigi ja semstwo maamaksudest. See maksuwabadus on ka kunstlikult küllitud või istutatud metsadel esimese 30. aasta jooksul, kui aga enne niisuguse metsa asemel (§ 803.) kaswawat metsa maha ei raiitud.

M ä r k u s. Need seadlused, mille järel metsakasvatamises awaldatud hoolsuse ja selle heade tagajärgede eest antasu antakse, leiduvad § 721. täh. 3. lisas.

§ 811. Metsa departemang walib riigiwaranduste walitjaste juures ametis olewatest metsarewidentide hulgast kõige rohkem metsaasjanduses wilunud, ja kohustab neid, era-metsaasjanduse oskuslise tehnilise külje edendamise otstarbel, metsaomanikkude kutsel nende metsaasi tundma õppida, metsaasjanduses nõu andma ja ka kõiksugu metsatöösi juhutama, jelles korras, mis iseäralise juhatuskirjana antud. (§ 814.). Doni kasakate maal pannakse eelnimetatud kohuste täitmine rohkem wilunud metsarewidentide peale, nende hulgast, kes oblasti walitjuse juures ametis on. Need isikud, kelle kätte niisuguste kohuste täitmine usaldatakse, kannawad nime metsarewidendid-instruktorid.

§ 812. Era ja talupoegadele antud metsade wahid saawad kauakestrud ja hoolsa ametis olemise ja muude iseäraliste metsaasjanduses awaldatud teenistuse eest riigiwaranduse ministeriumi käest kiituskirjasi ja aurahasi, nende eeskirjade järel, mis kroonu metsaametnikkude aupalkade asjus maksawad, ja rahalikku tasu metsawalitjuse eri-summadest. Niisuguste aurahade ja aupalkade saamiseks efitelmine on kohalikkude metsakaitse-komiteede wõimus.

§ 813. Metsakaitse-komiteed esitawad riigiwaranduste ministeriumile (§ 812.) aupalkade saamiseks ka eeskujulisi era või seltskondliste metsade walitsejaid, kes metsaülemate korpuse (корпусъ лѣсничихъ) nimekirjas on.

§ 814. Metsarewidentide-instruktorite kohused era ja seltskondliste metsade wastu, kui ka puutaimede ja seemnete andmise korral-

dus kroonu metsavalitsjustest määratakse iseäralistes juhatuskirjades, mis riigivaranduste ministerium kinnitab. Need juhatuskirjad avaldatakse senati, kubermangu või oblasti ametlikkudes ajalehtedes.

**Märkus.** Doni kasakawäe metsade walitsusest puutaimede ja seemnete andmise korra määrab sõjaminister, riigivaranduste ministriga kokkuleppides, ja see kuulatatakse, nagu eelpool tähendatud.

### III. Metsakaitse walitsuse korraldus.

§ 815. Üleüldine selles Seaduses leiduwate eeskirjade täitmise üle walwamine on riigivaranduste ministeriumi, nimelt metsa departemangu hooleks.

§ 816. Otsjekohe metsakaitse asju juhatab, nagu käesolew Seadus seda korraldab, igas kubermangus või oblastis asuw metsakaitse-komitee, kes tema peale pandud kohusi kroonu metsade ametnikkude, politsei ja maakonna talurahwaasjade komisjonide abil diendab.

**Märkus.** Nõtrahani kasakawäe walitsuse juurde metsakaitse-komiteed ei ajutata, kuid wäe walitsusele tehtakse kohuseks wäe päralt olewate metsade walitsamiseks käesolewa Seaduse eeskirjast täita.

§ 817. Metsakaitse-komitees on: kuberner eesistujana, kubermangu mõisnikkude-peamees, ringkonna-kohtu eesistuja või selle kohtu üleüldise kogu otsuse järel selleks nimetatud kohtu-liige, riigivaranduste walitsuse ülem või tema nimetusel ülema abi või mõni metsjarewident, teine metsjarewident, kubermangu linnas asuw udelide ringkonna walitsuse ülem, kubermangu jemtswo-ameti eesistuja või eelnimetatud ameti poolst walitud liige, kubermangu walitsuse liige (selle walitsuse enese nimetusel), kubermangu talurahwaasjade komisjoni alaline liige ja kaks metsaomanikku, keda kubermangu jemtswokogu walinud. Kui eemalwiibimise või muil põhjustel kuberneril, kubermangu mõisnikkude-peamehel, ringkonna-kohtu eesistujal, riigivaranduste walitsuse ülemal, udelide ringkonna walitsuse ülemal ja kubermangu jemtswo-ameti eesistujal wõimalik ei ole komitee istumisest osa wõtta, siis astuwad seal nende asemele need, kes nende kohust või ametit täidawad. Peale selle kutsutakse liikme õigusega komiteest, kui seal mõne metsa, mis allikate, jõe või tema harude



katja on, kaitsetawaks tunnistamine otjustada on, teede walitsuse asemik, kes teede ringkonna walitsuse poolt jelleks määratud, osa wõtma.

**M ä r k u s.** Neis kubermangudes, kus semstwo - asutusjed punduwad, on komitees talurahwaasjade komisjoni alalise liikme asemel üks selle komisjoni liige, kubeneri käsutusel; kubermangu semstwo-ameti eesistuja ja semstwo-kogu poolt walitawate 2. metsaomaniku asemel on kolm kohalikku metsaomanikku, keda ssemisteasjade minister kohaliku kubeneri soowitusel, mis mõisnikkude peamehe nõusolekul põhjeneb, komiteest oja wõtma kutsub. Neis kubermangudes, kus Kohtupidamise Seadused täielikult makswateks ei ole tunnistatud, wõtab komitee istumistest oja ringkonnakohtu eesistuja wõi liikme asemel kohaliku kubermangu kohtu-asutuse eesistuja wõi üks tema liikmetest, kohtu jellekohase nimetuse põhjal.

§ 818. Metsakaitse-komitee istumised on temale usaldatud wõimukorras (§ 821.) ainult siis otjusewõimulised, kui neist peale juhataja wõi selle asetäitja, wähemalt neli liiget oja wõtawad.

§ 819. Metsakaitse-komitee asjaajamise juhatajaks on kohaliku kroonuwaranduste walitsuse ülem, tema abi wõi rewident.

§ 820. Riigiwaranduste walitsuse juures ametis olewate metsarewidentide kätte usaldatakse ameti-piirkonnas nende ametnikkude tegewuse üle walwamine, kelle kätte metsakaitse-komiteed era- ja seltskondliste kaitsetud metsade järelwaatamise annawad.

**M ä r k u s.** Doni kajakawäe oblastis käiwad kõik selle Seaduse täitmiseks metsakaitse-komitee ja riigiwaranduste walitsuse peale pandud kohustusjed oblasti walitsuse wõimukonda; kroonu metsaülemate kohuseid täidawad kajakawäe metsaülemad. Oblasti walitsuse istumisest, kui wiimane metsakaitse-komitee wõimukonda käiwad asju arutab, wõtawad oja oblasti mõisnikkude peamees ja kaks kohalikku maaomanikku, kajakawäe käsutaja atamani (наказной казакъ) kutsel.

§ 821. Metsakaitse-komiteede wõimukonda käib: 1) metsasi kaitsetuteks tunnistada (§§ 795—797) ja niisuguste metsade maa-apidamise-kawade kinnitamine (§ 831); 2) metsasi jõgede ja nende harude allikate ja jookswalgu kaitseks hoietatawateks arwata; 3) metsaalust pinda teisteks maa-apidamise harudeks tarwitada wõtta

lubada: 4) metsaomanikkude laastamist, mis metsa hävitada ähwardab, takistada ja sellekohaseid ettevõtteid keelda (§ 805.); 5) metsa majapidamise-kawade (plaanide) kinnitamine niisuguste metsjade tarwis, mis kaitsetuteks ei ole tunnistatud (§§ 806. ja 832.); 6) kunstlikkude metsaistanduste lõpetamiseks, kui omanikud neid õigusetu maharaiutuid või laastatud metsjade asentele sunnitakse ette võtma, tähtaja määramine, ja eelarwete kinnitamine, kui jeda omanikkude arwel metsuwalitsuse poolt tuleb teha, ja 7) § 834. tähendatud käsitamised metsjade üle walwamise korralduses ja selle Seaduse rikkujate wastutusele wõtmise asjus.

§ 822. Metsakaitse-komiteede poole ettepanekutega pöördada, et teatavad metsaosad kaitsetuteks (§§ 795. — 797.) või jõgede ja nende harude allikate ja jookswalgu kaitseks hoietatawateks oleks tunnistatud, on õigus ainult kubermangu ja maakonna semstwo-ametitil, nii ka teede, udelide ja riigiwaranduste walitsustel. Kõik ühijused ja isikud, kellel selleks otsukohest huwi on, pööravad oma sellekohaste palwete ja teadaandmistega eelnimetatud asutuste poole, kes, kui jeda tarwilikuks arwawad, neid jelles (§ 822.) ettekirjutatud korra järel edasi annawad.

§ 823. Metsa kaitsetuks või jõgede ja nende harude allikate ja jookswalgu kaitseks hoietawaks tunnistamise, nii ka metsa laastamise lõpetamise eel tuleb metsa ajupaigas kroonu metsaawalitsuse ametnikkude abil seisukord tõsiselt läbi uurida.

§ 824. Eelnimetatud uurimise ajast, mis metsa kaitsetuks tunnistamiseks (§ 823.) või § 805. põhjal keelatud metsa laastamise (lagestamise) lõpetamiseks ette wõetakse, antakse metsa omanikule või, tema eemalwiibimisel, walitsejale vähemalt 7 päewa ette teada. Nime-  
tatud isikute mitteilmumine ei takista uurimise toimetamist.

**M ä r k u s.** Metsa lagestamise puhul ettewõetawal kohalikul uurimisel on metsakaitse-komiteel õigus — kui tal põhjust arwata on, et komitee poolt antaw raiumise-keeld hiljaks jääda ähwardab — uurimist toimetawale ametnikule luba anda, metsa raiumist, seni kui see asi §§ 826.—830. põhjal ära otsustatakse, ajutiselt seistatada. Metsa raiumise ajutise seistamise käsk tähendatakse lanakirja, mis § 825. põhjal tehakse. Ürakiri sellest saadetakse § 828. tähendatud korra järel metsa omanikule või walitsejale. Metsa raiumise seistamise käsku peawad metsa omanik või walitseja sellest ajast, kui neile eelnimetatud ürakiri kätte antud, täitma hakkama.

§ 825. Igaft uurimiseft, mis kohal etteõdetud, walmistatakse kohe lauakiri (protokoll), millesse kõik korjatud teated tähendatakse. Tema ärakiri toimetatakse metsa omaniku wõi walitseja kätte.

§ 826. Selnimetatud lauakirja kohta wõib metsa omanik wõi walitseja metsakaitse-komiteele seletust anda, milles ta lauakirja tähendatud teadete wastu wõib tõenduwi tunna. Seletuse andmiseks antakse 30 päewa aega, sellele Tšiwil Kohtupidamise Seaduse § 300. järel wersta-aega lisaks wõttes.

§ 827. Pärast selle tähtaja (§ 826.) möödajõundmist, kui tarwis ei leita olema uuesti kohal uurimist ette wõtta, wõtab metsakaitse-komitee asja otsustamise ette. Otsustamise päewaft saadetakse teade metsa omanikule wõi walitsejale, ja kui neist keegi ilmub, siis lubatakse ta komitee istumisel juuõnal seletusi anda, mis komitee istumise päewaraamatusse tähendatakse. Metsa omaniku wõi walitseja mitteilmumine ei takista otsuse tegemist.

§ 828. Iga üksiku asja kohta, mis metsa kaitsetuks tunnistamise wõi lagestamise lõpetamise küsimusi puudutawad, tehtakse komitees iseäraldi otsus, milles otsust põhjendawat olukorda seletatakse. Otsus antakse metsa omanikule jelles korras, mis Tšiwil Kohtupidamise Seaduse §§ 282—288. järgi, riigivaranduste walitjuse ametnikkude wõi politsei kaudu teada. Peale selle trükitakse need otsused kolm korda kohaliku kubermangu wõi oblasti ametlikus ajalehes.

§ 829. Nende asjade kohta, mis metsa, jõgede ja jõeharude, allikate ja jookswalgu kaitseks hoietatavaks tunnistamisesse puutuwad, eeluurimise üle ei saadeta mitte teateid, waid metsa omanikule wõi walitsejale toimetatakse sellekohastest algatuse ettepanekuteft ärakirjad kätte, mille peale nad metsakaitse-komiteele wõiwad seletusi anda. Edasi toimetatakse ka neid asju §§ 825—828. tähendatud korra järel.

§ 830. Metsakaitse-komitee otsusi, milledega mets kaitsetuks wõi jõgede ja jõeharude allikate ja jookswalgu kaitseks hoietatavaks tunnistatakse, kaitsetud metsade majapidamise-kawad kinnitatakse wõ<sup>5</sup> metsa häwitaw lagestamine (§ 821. punkt. 1., 2., 4.) lõpetada käs<sup>5</sup> takse, peawad metsaomanikud kohe täitma, niipea kui neile otsused seadusliku korra järel teada on antud (§ 826.).

§ 831. Kaitsetuteks tunnistatud majapidamise-kawasi walmistama peawad riigivaranduste walitjuse ametnikud, wõi ka udelide walitjuse teenijad, kui niijugune mets wiimase wõimukonnas on.

Metsakaitse-komitee peab niisuguse kawa kinnitama: 1) kui metsa aasta algul enne 1. märtsi kaitsetuks on tunnistatud — weel selle aasta jooksul; 2) kui kinnitamine pärast 1. märtsi on olnud — mitte hiljem kui järgmise aasta lõpuni. Metsakorraldaja poolt valmistatud kaitsetud metsa, kui see eraomandus on, majapidamise-kawa antakse metsa omanikule või walitsejale teada, ja neil on õigus selle kawa kohta metsakaitse-komiteele oma seletusi 30. päewa jooksul, sellel weel werstaaega Tšiwil Kohtupidamise Seaduse § 300. kohajelt juurde lisades, teada anda. Ja peale selle läheb asjaajamine §§ 827. ja 828. tähendatud korra järel.

§ 822. Kaitsetud metsjade majapidamise-kawade valmistamise korra määrab riigivaranduste minister iseäralises juhatuskirjas, milles metsa omanikkudele juhatusjeks need eeskirjad teada antakse, mille järel mitte-kaitsetud erametsjade lihtsamat majapidamise-kawa tuleb valmistada. Need eeskirjad võivad nõuda, et niisugune lihtsam metsa majapidamise-kawa sisaldaks metsa-kogu piiride joonistuse, tema pinna suuruse, puude liigid ja wanadus ja niisuguse raunise korralduse, et mets ennast loomulikult täiendaks. Need juhatuskirjad kuulutatakse senati ja kubermangu või oblasti ametlikkudes lehtedes.

§ 823. Metsaajamise pinna mõneks teiseks majapidamise haruks tarvitamiseks luba anda võib metsakaitse-komitee ka ilma kohaliku eeluurimiseta, kui temale niisuguse metsa kaitsetawaks või jõgede ja nende harude allikate ja jookjualgu kaitseks hoietawaks takistamise otstarbel mingisuguseid ettepanekuid ei ole tehtud, viimasel korral ka siis, kui metsa omaniku poolt lagestada määratud metsa suurus, üldise metsarohkusega seal kohal võrreldes, wee wähenemise ja allikate kuivamise peale mõjuda ei või.

§ 824. Selpool, § 821. punkt 2. tähendatud metsakaitse-komitee käsutawate talituste hulka käib: 1) metsjade jaotamine nende üle walwamise otstarbel kroonu metšaametnikkude, politsei ja maakonna talurahwaasjade ametikohtade wahel; 2) eelnimetatud ametnikkudele wolituste andmine, et nad võiksid kohututes süüdistusi tõsta ja selle Seaduse eeskirjade rikkumise asjus tehtud kohtumõistuste ja -otfuste üle edasi kaebada ja, 3) neile ametnikkudele, kelle kätte metsa üle walwamine on usaldatud, nende kohuste täielik seletamine ja juhata-mine, misfugusi abinõusi selleks tarvitada ja kuidas nad oma tege-wise üle peawad aru andma.

M ä r k u s 1. Kaitsetud metsjade üle walwamine antakse harilikult kroonu metšaametnikkude hooleks. Semski-ülemaid,

maakonna talurahwaasjade komisjoni liikmeid, rahusobitajaid (мировые посредники) ja talurahwaasjade komisjarifi wõib ainult talupoegade külametsjade wõi talupoegade kasuks serwitutidega koormatud metsjade üle walwajateks wõtta.

Märkus 2. Nende ametnikkude hulka, kelle wahel metsakaitse-komitee metsjad nende üle walwamise otstarbel ära jaotab ja kelle abil komitee tema kohuseid täidab, arwatakse udelide walitsuse ametnikud ja semiski-ülemad. Esimeste hooleks antakse ainult udelide metsjad.

§ 835. Udelide ametnikkude metsakaitse tegewuse üle walwab udelide ringkonna walitsuse ülem, kuna semiski-ülemate jellekohase tegewuse üle kubernerid ja kubermangu ametkonnad (присутствія) walwawad.

§ 836. Graiifikud, feltšid ja asutusjed, kui metsakaitse-komiteed oma otsustega nende õigusrikkunud, wõiwad niisuguste otsuste wastu riigiwaranduste ministriile kahe kuu jooksul, komitee otsuse kuulutamise päewast arwates, edasikaebet ära anda. Niisugused edasikaebed antakse nende metsakaitse-komitee kätte, kelle otjustega rahul ei olda, ja wiimased jaadawad nad kahe nädala jooksul ühes kogu selle asja kohta käiwa materjaliga ministriile. Riigiwaranduste minister otsustab neid edasikaebed issemisteasjade ministriga kokku leppides, kui aga asjas mõnda õiguslist küsimust kui ka keisrikoja udelide wõimukonda, teede ministeriumi wõi Kaukaasia metsasi puudutakse, siis — kohtu-, keisrikoja-, udelide- ja teedeministritega ja Kaukaasia wägede juhatajaga kokkuleppides. Kaebed niisuguste otsuste kohta, mis § 821. punkt 1—4 tähendatud küsimusi puudutawad, arutatakse enne ministri kätte lõpuotsustamiseks andmist riigiwaranduste ministri nõukogus läbi.

Märkus. Doni wäe oblastis otsustab edasikaebed oblastiwalitsuse otsuste kohta, mis metsakaitse asjus tehtud, sõjaminister riigiwaranduste ministriga kokkuleppides ja kui tarwis, siis ka kohtu ja teede ministritega kokku leppides.

§ 837. Metsakaitse-komitee otsuste wastu, mis § 834. nimetatud käsitamise ülesannetel tehtud, ei wõi edasikaebed sisse anda, kui aga nendega komitee eesistuja, komiteest osawõtja riigiwaranduste walitsuse ülem wõi tema asetäitja rahul ei ole, siis jaadetakse need otsused riigiwaranduste ministriile, issemisteasjade ministriga kokkuleppides, lõpuotsustamiseks.

§ 838. Nende ametnikkude, kelle hooleks metsjade üle walwamine on antud, kohuseks on: 1) selle järel waadata, et metsjade omanikud selle Seaduse eeskirjasi ja metsakaitse-komitee otsusi täidaksivad, ja 2) komitee wolitusel selle Seaduse rikkujate wastu kaebaid kohtu wõimude ees tõsta ja neid kohtus süüdistada.

§ 839. Kõik ametnikud, kelle hooleks selle Seaduse täitmise üle walwamine on antud, wõiwad neid metsjasi igal ajal üle waadata, ja metsa omanikud wõi walitsejad ei pea neid selles takistama. Metsjade ülewaatamisel ei tohi ametnikkudel laskeriistasi kaasas olla.

§ 840. Kui kogukondlisi wõi era-metsjasi tarwis on kroonule omandada (§ 801.), siis toimetatakse seda selleks antud korras, riigiwaranduste ja rahaministri ning riigi kontrolöri kokkuleppimisel.

---

## Wastastiku Tulekinnituse Seadus.

(Wene Riigi Seaduste Kogu XII. wiik II. jagu.)

### I. Semstwo wastastiku tulekinnituse korraldus neis kubermangudes, kus Semstwo-Seadus maksab.

#### 1. Semstwo kinnitamise üleüldised määrused.

§ 1. Igas kubermangus asutatakse semstwo wastastiku tulekinnitamine, mille toimetused kohalikkude kubermangu-semstwo asutuste kätte usaldatakse.

Märkus. Sijemisteasjade ministril on wõimalik Peterburi kubermangu semstwole luba anda, katsena, ka liikuwat warandust kinnitada.

§ 2. Semstwo wastastiku tulekinnituse korraldus seisab selles, et semstwo tulekinnituse kapitali korjab ja et sellest kapitalist arapõlenud wõi tulesi rikutud kinnitatud hoonete omanikkudele tasu maksab.

§ 3. Kinnituse kapital koguneb maksudest, mis määratud aja järel ja kindlas suuruses (§§ 21—27.) kinnitatud hoonete omanikud tasuwad, ja seda kapitali wõib ainult kinnituse otstarbel, mis § 29. tähendatud, kulutada.

§ 4. Semstwo wastastiku tulekinnituse alla käiwad ainult ühe kubermangu piirides leiduwad hooned.

§ 5. Hoonete kinnitamine on kas wabatahtline wõi fundusline.

§ 6. Sunduslise kinnituse alla alla käiwad kõik külahooned, olgu nad era wõi kogukonna omandus, mis talurahwa õue-piirkonnas (усадебная оъдлость) leiduwad.

M ä r k u s. Peale eelpool (§ 6.) tähendatud hoonete wõib sifemisteasjade minister, kubermangu semstwokogude palwel, funduslise kinnitamise alla käiwateks tunnistada ka niisuguseid wäljaspool küla õue-piirkonda seiswaid hooneid, mis hingemaa piiridesse ehitatud hoonetele lähemal kui 50 jülda seisawad.

§ 7. Kõiki muid hooneid, linnades ja maakondades, wõiwad nende omanikud wabatahtliselt semstwo kinnitada, kui wiimase kinnituse-walitsus sellega nõus on.

§ 8. Eelpool (§ 6.) nimetatud hoonete hulgaft wabanewad semstwo-kinnitamise summi, mis teistes tulekinnituse asutustes, kas era wõi awalikkudes, mitte alla § 16. määratud summafi kinnitatud on, wõi mille kinnitus sellekohaste wastastiku lepingute peal põhjeneb, kui need enne 7. apr. 1864 tehtud, ja kuni need lepingud jduwad on.

§ 9. Hooneid, mis oma seisukoha wõi majanduslise otstarbe tagajärjel iseäranis tulekahju hädaohus on, ei wõeta muidu kinnitada kui semstwo tulekinnituse-walitsuse iseäralisel lbal.

§ 10. Hooned arwatakse kinnitatuteks: funduslise kinnitamise puhul sellest tähtpäewast, millal esimene kinnituse-maks tuleb ära ta-juda, wabatahtlise kinnitamise puhul — kinnitamise-maksu diendamise päewast.

§ 11. Kui kinnitatud hoone uue omaniku kätte läheb, siis lähewad tema kätte ka kõik digused ja kohused, mis kinnitamisest tek-kiwad.

§ 12. Kui mõne hoone, mis kõrgemalt, kui § 16. jeda ette-kirjutab, on kinnitatud, ümber ehitatakse wõi ära laotatakse, mille tagajärjel selle ehituse wäärtus wõib langeda, siis on selle omanik kohustatud ka otsekohe tulekinnituse-walitsusele sellest teada andma wõi wallawalitsusele, et wiimane semstwo tulekinnituse-walitsusele teate edasi annaks.

§ 13. Ei ole keelatud hooneid, mis semstwo-asutustes tulekahju wastu kinnitatud, lisaks weel teistes asutustes ja jeltjides kinnitada, kuid selle kitsendusega, et üleüldine kinnitusesumma mitte suurem ei oleks, kui hoonete wäärtus on hinnatud (§§ 47—54).

§ 14. Lihakinnitusest, nagu jeda § 13. wõimalik on, tuleb wääramata semstwo tulekinnituse-walitsusele teatada, et wiimane wõiks

jelle järel walwata, kas ka eelmises § ettekirjutatud kitsendusest üle ei ole astunud.

§ 15. Iga kinnitatud hoonele määratakse kinnituse-summa, millega kinnituse-maks ja tulekahju tagajärjel wäljamaksetaw kinnituse-tasu wahekorraldatakse.

§ 16. Era-hoonetele, mis kinnituse-summi alla käiwad, määratakse kogu kubermangu wõi maakonna kohta ühtlane kinnituse-summa, küll wõib aga hooned ehitusmaterjali ja majandusliste otsustuste põhjal järkudesse jagada.

§ 17. Kinnituse-summi alla käiwate hoonete omanikud wõiwad, kui nad soowivad, nõuda, et nende hoonete kinnituse-summa isearalise hindamise eeskirjade järel, mis §§ 47—54. antud, oleks ära määratud; niisuguse hindamise põhjal saadud wäärtust wõib ainult siis kinnituse-summa aluseks wõtta, kui ta sellest summast suurem on, mis § 16. põhjal selle hoone kinnituse-rahaks tuleb arwata.

§ 18. Kogukondade päralt olewate hoonete, mis kinnituse-summi alla käiwad, kinnituse-summa määratakse eri-hindamise põhjal (§ 55.).

§ 19. Wabatahtliliselt kinnitatud hoonete wäärtus määratakse ikka §§ 57—67 järel toimetatud hindamise põhjal.

§ 20. Iga kubermangu kohta määratakse ülemsumma, millest kõrgemalt ühtegi hoonet, hindamisel saadud wäärtuse peale waatamata, kinnitusele wõtta lubatud ei ole.

§ 21. Iga-aastase kinnituse-maksju juurus, mis kinnitatud hoone omanik peab kinnituse kapitalile ära tasuma, määratakse hoone kinnituse-summa pealt teatawas protsendis.

§ 22. Kinnitamise protsent määratakse, kinnituse-walitsuse heaksarwamisel, niisugune, et üle kubermangu kokkutulew kinnituse-maksude kogu, wähemalt, kõik kahjutasud, mis põlenud hoonete eest makstud, ja kinnitamise korralduse kulud ära kataks (§ 29.).

§ 23. Kinnituse-maksude juuruse määramisel iga üksiku hoone kohta, wõetakse aluseks: niisuguste hoonete kinnitamisel, mis mitte kõrgemalt ei kinnitata kui § 16. tähendatud summa — need järgud, mille alla käiwateks igauks neist § 16. põhjal tunnistatakse, kuna eri-hindamise põhjal kinnitatawatel hoonetel rõhku selle peale panakse, kas nad enam wõi wähem tulekahju hädahoju all kannatavad.

§ 24. Kinnituse-maksud diendatakse: sunduslise kinnituse puhul jemtsoo maksudeks määratud tähtajal ette tasudes; wabatahtlise kinnitamise puhul — aasta kaupa ette tasudes.



§ 25. Sunduslise kinnituse alla käiwate kogukondade pärast olewate hoonete kinnituse-maksud tasutakse neist summadest, milledest üleüldise eeltähenдатud hoonete ülewalpidamise kulud kaetakse.

§ 26. Kinnituse-maksu ei wõi enne muuta, kui aasta esimesest maksutähtajast mööda on jõudnud, kuna kinnitajale sellest muundatusest enne maksu tähtaja kätte jõudmist tuleb teatada.

§ 27. Kinnituse-maksust wõib ainult järgmistel põhjustel muuta: 1) kui kinnituse-maksudest ühes tagawara kapitaliga kahjude katmiseks ei jätku; 2) kui kinnituse-maksud kahjutasudest kaugelt rohkem sisse toowad ja tagawara kapital nii suureks on kaswanud, nagu seda § 38 nõuab; 3) kui maksude õiglasemaks tasakaalu seadimiseks tarwis on ühe järgu hoonete kinnituse-maksu tõsta ja selle wõrra teise järgu maksust alandada, ilma et maksude kogu selle tagajärjel muutuks.

§ 28. Määratud suuruses aradiendatud kinnituse-maksu ei anta ialgi tagasi.

§ 29. Kinnituse-maksud tarwitatakse: 1) kinnitatud hoonete omanikkudele kahjutasuks, kui tuli neid hooneid rikkunud wõi häwitunud on ja, 2) kinnitamise korralduse kulude katmiseks. Sellest ülejäänud summad liidetakse tagawara-kapitali juurde.

§ 30. Kui tuli kinnitatud hoone täielikult ära häwitab, siis maksetakse ta omanikule, pärast selle tõendamist, kõik häwinenud hoone kinnituse-summa täielikult wälja.

§ 31. Kui tuli ainult ühe osa kinnitatud hoonest ära häwitab, siis arwatakse kinnituse-summast puundutamata jäänud hoone osa wäärtus maha, ja omanikule maksetakse ainult hoone häwitatud osa eest tasu.

§ 32. Ürapõlenud hoone eest ei makseta sugugi kahjutasu, kui uurimisel ja kohtus selgub, et tulekahju omanik meelega sünnitanud.

§ 33. Kahjutasu maksetakse harilikult ilma wiititamata wälja, erandit ainult siis lubades, kui küllalt kindel põhjus on arwata, et tulekahju omanik ise meelega on sünnitanud. Kui pärast kahjutasu kätteandmist selgub, et tuli sütitatud oli, siis mõistab kohus süüdlased, peale seadusliku nuhtluse, kinnituse kapitali heaks kõik kulud tagasi maksuma, mis wastastiku tulekinnituse korraldus selle tagajärjel kannud.

§ 34. Gelpool kirjeldatud (§§ 30.—33.) korra järel antakse tasu ka niisuguste kinnitatud hoonete omanikkudele, mis tule kustu-

tamise otstarbel on ära lõhutatud, kuid kahjutajust arvatakse allesjäänud materjali väärtus maha.

§ 35. Sunduslise kinnituse järel omanikule tuleb kahjutaju maksetakse omanikule ilma vähendamata kätte, kuigi niisuguse omaniku käest kroonul või eraisikutel nõuda on, kuid omanik on kohustatud saadud raha arapõlenud hoonete uuesti ülesehitamiseks tarvitama, mille järel küla ametivõimud peavad walwama.

§ 36. Kinnitamise korralduse kulud on: kantselei tarwilikud wäljaminekud ja wahetalitajate (agentide) taju, kui wiimased tarwilikud on; nende kulude omadused ja suurus määratakse korra järel, mis semstwo kulude katmise kohta üleüldise maksew on.

§ 37. Tagawara kapital, mis § 29. põhjal kinnituse-maksude ülejäägist koguneb, on selleks määratud, et kulusi katta, peaks jooksew sisfetulek selleks mitte jatkuma.

§ 38. Kui tagawara-kapital nii suureks kasvab, et ta aasta jooksul sisfetulewate kinnituse-maksude summa — seda summa wiimase kolme aasta kinnituse-maksude keskmise arwu suuruses wõttes — kõrgune on, siis wõib kubermangu semstwo-kogu edaspidiseid ülejääki ka täielikult või osalt tulewa aasta sundusliste kinnituse-maksude katmiseks tarwitada, nii et wiimased wahekordselt vähenevad. Nende kubermangu semstwo-kogudel, kus kinnitamise tagawara-kapital nii suureks on kaswanud, et ta wiie wiimase aasta jooksul sisfetulnud kinnituse-maksude keskmise arwu wälja teeb, on luba edaspidiseid ülejääki küla tulekahjude arahoidmise ja kustutamise abinõude peale nii tarwitada, nagu semstwo-kogu seda ise heaks arwab.

§ 39. Semstwo wastastiku kinnitamise korraldus ei takista waldaši, elanikkude soowil, iseäralisi tulekinnituse korraldusi, wastastiku lepingu põhjal, elusse kutsumast, et need hooned, mis § 13. järel kinnituse-sunni alla käiwad, täiendawalt kinnitada, nii ka niisuguste hoonete kinnitamist enese peale wõtta, mis semstwo sunnikinnitamise alt wabad on.

§ 40. Semstwo wastastiku tulekinnitamise asutuste tegewuse kord ja kohused, nende aruandmine ja wastutus käiwad nende üleüldiste eeskirjade alla, mis semstwo-asutuste tegewuse korraldamiseks maksma pandud, järgmiste täiendustega, mis allpool leiduwad.

2. Semstwo-asutuste kohused wastastiku tulekin-  
nitamise asjus.

§ 41. Kubermangu semstwo-kogu wõimukonda jääb tulekinnitami-  
tamise asjus: 1) otsustamine, mis sugustel eelndudel wõiks niisuguseid  
ehitusi, mis isearanis tulekardetawad on, kiinitada wõtta; 2) hariliku  
kiinituse-summa määramine kõiksugu hoonete järkudele, mis sunni-  
kiinituse alla käiwad ja nende määruste muutmise (§ 16); 3) kiinituse-  
summade kõige kõrgema määra ettetähendamine (§ 20.); 4) kiinituse-  
maksude suuruse kiinitamine ja muutmise (§§ 21.—27.); 5) üleüldistes  
semstwo-summadest toetuse andmine, peaks kiinitamise kapitali kulude  
katmiseks mitte jatkuma; 6) selle Seaduse põhjal semstwo-ametise, walla-  
walitsustele ja kiinituse-agentidele antawate juhatuskirjade kiinitamine;  
7) kubermangu semstwo-ameti aruande tulekinnituse asjus ja ka tema  
tegewuse kohta tõstetud kaebete läbiwaatamine; 8) palwete awaldamine  
selle Seaduse määruste muutmise kohta, kui wiimased kohalikkude  
olude kohased ei leita olewat.

§ 42. Kubermangu semstwo-ameti kohuseks on: teadete korjamine  
ja otsuste ettekawatsemine neis küsimustes, mis kubermangu semstwo-  
kogu otsustada on, ja täidesaatawad talitused tulekinnituse asjus.

§ 43. Mõned täidesaatmise talitused kohtadel antakse, kubermangu  
semstwo-ameti juhatusel ja järelewaatusel, selle Seaduse põhjal maakonna  
(kreisi) semstwo-ametite ja wallawalitsuste kätte. Wallawalitsuste lähem  
juhatus semstwo wastastiku tulekinnitamise kohuste täitmise puhul  
antakse kas kubermangu ja maakondade semstwo-ametite liikmete  
hooleks, wõi kubermangu-semstwo-amet nimetab selleks eri-asjaajajad.

§ 44. Kubermangu semstwo-ametid wõiwad, semstwo-kogu lubal,  
eri-agentiisi neis kohtades ametise seada, kus see tarwilik leitakse  
olewat, ja neile tasu tulekinnitamise kapitalist maksta (§ 36.).

Hoonete kiinitusele wõtmise kord.

I. Sunduslise kiinituse puhul.

§ 45. Igas wallas walmistab kohalik wallawalitsus iga aasta okto-  
brikuuks niisuguste hoonete, mis sunduslise kiinituse alla käiwad,  
nimekirja. Kubermangu semstwo-amet annab eeskirjad, mis suguse  
kawa ja korra järel niisuguseid nimekirjasi tuleb walmistada.

§ 46. Nimekirja eelwalmistamise ajal pärib wallawalitjus igaühe hoone omaniku käest, kas ta soovib, et ta hoone oleks ise äraldi hinnatud või on ta üleüldise hindamisega rahul. Omaniku soov tähendatakse valmistatavas nimekirja, ja eri-hindamist toimetatakse allpool leiduvate määruste järel.

§ 47. Kui junduslike tulekinnituse alla käiwa hoone omanik iseäralist hindamist nõuab, siis toimetab seda wallawanem ühes külawanema ja 6—12 hindajaga, kelle hulgas pooled sellest külast nimeatakse, kus hinnataw hoone on, ja teine pool kutjutakse ümbruse küladest.

§ 48. Eri-hindamisel valmistatakse igale hoonele kirjeldus, milles tähendatakse, kui kaugel üleaadsed hooned seisawad ja misuguste omadustega ja otstarbetel wiimased on.

§ 49. Iga hoone hinnatakse teistest lahus.

§ 50. Hoone väärtus määratakse selle järel, mis ta tõesti kohalikkude hindade järel maksab.

§ 51. Hinnatud hoone kinnituse-summa ei või vähem olla, kui § 16. järel määratud, ja mitte suurem, kui kaks kolmandikku hindamise väärtusest, igatahes mitte suurem, kui kinnituse kõige kõrgem määr, mis kubermangu senstwo-kogu § 20. ja § 41. p. 3. põhjal ette kirjutatud.

§ 52. Hoone kirjelduse, hindamise ja määratud kinnituse-summa kohta valmistatakse lauakiri, mis hindamisest osawõtjad (§ 47.) wallawanem, külawanem, kutjutud hindajad ja hoone omanik oma allkirjaga tõestavad.

§ 53. Selpool kirjeldatud korra järel määratud kinnituse-summa arvatakse lõpulikuks, ainult järgmised juhused eraldatud: 1) kui hindajate arwanised lahku läinud, ja ühegi arwanise poole  $\frac{2}{3}$  heali ei kaldu; 2) kui hindamisel määratud kinnituse-summa sellest piirist, mis senstwo-kogu § 41. p. 3. järel ette seadnud, üle tõuseb ja 3) kui hoonete omanik hindamise wastu sel põhjusel rahulolematust avaldab, et hind wäga madal on wõdetud.

§ 54. Kõigil eelseiswal (§ 53) juhusel waatab kubermangu senstwo-amet unesti asju läbi ja teeb lõpuliku otsuse

§ 55. Sunduslike kinnituse alla langewate kogukondliste hoonete hindamist toimetatakse selpool kirjeldatud korra järel; kuid nende kinnituse-summaks määratakse igatahes täielik väärtus, mis hindamisel arwatud, ilma et § 51. nimetatud ühe kolmandiku sõrd seda oleks vähendatud.

§ 56. Kui nimekiri lõpulikult valmis on, siis saadetakse ta kubermangu semstwo-ametile, kuna teisend wallawalitsusse tallele pannakse.

## II. Wabatahtlise kinnituse puhul.

§ 57. Kes oma hooneid tahab semstwo wastastiku korralduse järel kinnitada, awaldab kirjalikult sellekohast soowi kohalikule wallawalitsusele, kui ehitused maakonna piirides, ja elumajad wõi harilikud majapidamise hooned on, ja maakonna semstwo-ametile, kui hooned linna piirides leiduwad wõi nad suuremate äri-ettewõtete järgust on, mille hindamisel iseäralisi teadmisi tarwis tuleb.

Märkus 1. Era-maaomanikkudel on wõimalik, kui nad soowivad, oma kinnituse-soowi awaldustega maakonna semstwo-ameti poole pöördä.

Märkus 2. Pandihoidja, kelle nõudmist niisuguse liikumata waranduse pandikiri toetab, mis omaniku poolst tuleõnnetuse wastu kinnitatud ei ole, wõib seda warandust oma nõudmise suuruses ise kinnitada, kui ta nende eelõuete, mis kinnituse puhul muidu omaniku kohuseks olekõiwad, täitmise enese peale wõtab. Kuid niisuguse hoone omanikul jääb õigus teda tõendawalt nii kõrgelt kinnitada, kui kaugelt sellega kinnitaja asutus nõus on. Kinnitatud waranduse pantimisest peab pandihoidja niipea kui pantimine teoks saanud, kohe kubermangu semstwo-ametile teatama, ja õhtlasi niisuguse teatamisega ka kinnitusetähe (polisi) ette näitama, et wõimalik oleks selle peale tarwilist tähendust teha, kuna ta selle nõudmise täitmata jätmise puhul oma õiguse kaotab, õnnetuse järel kinnituse-summa osa saada. Pandiandjate ja pandihoidjate õigused ja kohused selle tähenduse (2.) ja § 79. märk. järel käiwad ka walitsuse asutuste kohta, kes kaubamuretsejate ja tööde täitjate liikumata waranduse oma nõuete kindlustamiseks pandiks hoiawad.

(Järgneb.)

# Kohtukoda.

## Mehe ja naise ühine warandus.

Baltimaal makswate seaduste järel on mehe ja naise warandus ühine. Sel põhjal oli hiljuti Pärnus huvitaw kohtuasi ees, mille kohta „Pärnu Post.“ järgmist kirjutab:

Aastat neli tagasi kosis Walga kaupmees O. S. Pärnu majaperemehe ainukeste tütre M. E. enese naiseks. Kas noorik palju wõi wähe kaasawara enesega ühes wiis ja kas mees noorel naisel wähe wõi palju wigasti leidis, see ei puntu asjasse. Kuid millest see ka tuli — noorepaari majassee wõttis must kass ajukohta. Pealegi jäi kaupmees pankrotti ja maja põles tal ära. Mees langes kahtluse alla ja pandi eeluurimise wangi. Naine ajus Pärnusse ema juurde (isa oli wähe peal surunud) elama. Kui mees eeluurimise wangi lahti peases — kohus mõistis ta õigeks — jäigi noorpaar lahku. Mees elab nüüd ka Pärnus, nagu nainegi, kuid üksiteisele on nad wõderad. Kolme aasta jooksul ei ole naine mehe käest ka ülespidamise raha saanud.

Nädalat paar tagasi ilmus aga mees oma usaldusemehe ja pristawiga naise juurde, et wiimase warandust üles kirjutada. Mees oli nimeelt oma wenna nime peale weksli annud. Kuna ta maksta ei jõudnud, siis nõudis wend wõlga kohtu teel. Mehel enesest warandust ei ole, sellepärast peab naise warandus mehe wõla eest wastutama. Mees ilmuski naise korterisse, et warandust üleskirjutamiseks kätte näidata. Kuid mis warandust pankrotti jäänud kaupmehe naisel wõib olla! Kirjutati siis üles kõik kingitused, mis naine oma sõprade ja sugulaste käest oli saanud: riided ja kübarad, koraali-noodid ja päewapildi album, mehe filmis ei leidnud isegi naise ihupesu arnu. Suur osa üleskirjutatud pudipadi kraami sees on niisuguseid asju, mis naisel enne omanduseks oli, kui ta mehele läks. Seal on pooltofinat ajast ja moest ära läinud ja ärakantud kübaraid, jakkijä ja teisi riideid; ihupesu on naine weimewakaks kaasa wiinud, neil on weel neipõlwe nimetähed „M. E.“ sees. Päewapildi albumi oli korra mees „endistel aegadel“ ise kingituseks otnud ja ülekirjutatud koraliraamatust mängitud noorepaari laulatusseks. Nii kaob ilma au ja ilu!

Kuid see ei ole kõik. Ümmi kaebab, et wäimeespoeg muu seas ka tema warandusest asju lasknud üles kirjutada, neid naise oma-

deks tunnistades. Üleskirjutatud kraami sees olla ka tema ihupesu, isegi üks riidelapike, mille tema mehele minnes, weinewakas kaasa toonud.

Näi läks harilikku käiku. Oksjonipäew jõudis kätte ja naise tuba kogus inimesi täis, igal ühel rahakopik näpu wahel. Müügile ei saanud aga peale paari mehe enese asja tulla, sest naine ja ämm oliwad asja rahukohtusje seletamiseks annud. Oksjon pandi seisu. Näi tuli 22. augustil I. jaoskonna rahukohtuniku juures arutusele. Terwe perekond ajus kohtus laua ette, kaks advokati weel pealekauba. Kohus jättis naise kaebtuse tähelepanemata, sest naise ja mehe warandus on ühine, kuna ämma kaebtuseasi pooleli jäi. Naine tahab edasi kaebada ja mehe wastu õigust otsida.

### **Juunitaw nõudmise asi.**

Hiljuti tuli Moskwa kohtukoja täiwi-osaonnas nõudmise asi arutamise alla, millel juur ühiskondline tähtsus on. Näi algas juba kahe aasta eest ja tema käik on järgmine: Endine teise jaoskonna pristaw Erno laskis seadusewastaselt herra N. wangi panna ja hoidis teda jedawiisi kaks nädalat kinni. Wiimaks laskis ta hra N. lahti ja seletas lahkesti, et kinnipanemine „eksjitus“ olnud. Waheajal oli aga hra N. koha pealt lahti lastud. Wiimane andis siis pristawi peale kaelakohtulise kaebtuse sisse, milles pristawit ametiwõimu piiridest üleastumises süüdistas. Kohus mõistis pristawi süüdlaseks ja andis talle noomituse. Selle otsuse põhjal tõstis siis hra N. pristawi wastu kodanlise nõudmise, sest et pristaw tema ametist lahthjaamises süüdlane oli. Moskwa ringkonna-kohus mõistis pristaw Ernot kahjusaja N. heaks 2000 rubla kahjutaju wälja maksuma. Pristaw kaebas kohtukotta, kus tajusumma 300 rubla peale wähendati. N. ei olnud sellega nõus ja wiis asja jenatisse. Senat tegi kohtukoja otsuse tühjaks andis asja uuesti Moskwa kohtukoja kätte teistkordseks läbiwaatamiseks. 21. ang. kinnitas siis Moskwa kohtukoda ringkonna-kohtu otsuse, mille järel endiselt pristawilt Ernolt N. heaks 2000 rubla kahjutaju sisse tuleb nõuda.

### **Pärimise asjadest wallakohtus.**

Peetri wallakohus Gestimaal oli talupoja Matt Kangru testamendi ära kinnitanud ja Gestimaa kroonukojale oma määrusest ära kirja ette pannud. Kroonukoda määras päranduse-maksu summa

46 rbl. 28 kop. peale ja trahwi 16 rbl. 66 kop. peale ja saatis oma arwe, kuidas ta maksusummad väljarehkendanud, pärijate waidluse pärast ringkonna-kohtusse. Ringkonna-kohtus kinnitas kroonukoja väljarehkenduse ainult päranduse-makstu kohta. Kroonukoda kaebas kohtukotta, kes Tallinna ringkonna-kohtu määruse termelt ümber likkas, sellepärast et kroonukoda oma väljarehkenduse mitte ringkonna-kohtule, waid wallakohtule läbiwaatamiseks ette panema soleks pidanud. Kroonukoja teisekordse edasikaebtuse peale tegi senat küsimuses, kas Balti kubermangude wallakohtutel, kes Wal. koh.-sead. II. j. §§ 227—237 põhjusel pärijaid pärimistediguste ja ka nende isikute testamentiisi, kes wallakogukondade liikmed on, kinnitawad, ka digus on waidlusekordadel kroonukoja väljarehkendusi pärandusemaksu asjas läbi katjuda, eitawa otsuse ja likkas Peterburi kohtukoja otsuse ümber.

## Teated kodumaalt.

**Ühemeelne wallatäiskogu.** Suur-Jungferhoši walla täiskogu walis minewal sügisel wallawanemaks haritud peremehe Riider'i, keda aga komisjar kinnitamata jättis ja uus walimine ette sai wõetud. Suure healtenamusega waliti aga jälle nimetatud Riider. Kommisjar jättis walimise jällegi kinnitamata ja jällegi tuli uus walimine, kus ikka Riider waliti. Nii sündis kuus korda, siis andis komisjar nimetatud walla peremehed rahukohtu alla. Wald wõttis adwokadi, kes komisjarilt aru päris, miks tema nimetatud Riideri ei kinnita? Komisjar seletas, et Riider pidada joodik olema ja nurgaadwokadi ametit pidama. Rahukohus ei leidnud peremeestes mingit omawoli ehk tõrkumist ja andis mõnele ainult noomitust. Nüüd oli 16. augustil jällegi walimine, kuhu ka komisjar ise sõitis, et ometi mõni uus walitud saaks. Seati 15 kandidati ülesse, aga ükski üle 20 heale ei saanud, kuna 150 wastu oli ja ainult ühel healel Riideri nõudsid. Komisjar sõitis niisama tark minema kui tuli. Saab näha, mis nüüd tuleb, ehk saab. „M. K-maa.“